

**Viacheslav Liashenko, Doctor of Economic Sciences,
Professor**
**Mykola Kapturenko, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**
**Natalia Trushkina, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**
Olexandr Lishchuk, Postgraduate Student
*Institute of Industrial Economics,
National Academy of Sciences of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-272-2-14>

CREATION OF A CORPORATE NETWORK OF INDUSTRIAL PARKS

СТВОРЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ МЕРЕЖІ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ

Тяжкі випробування та безпрецедентні виклики з якими доводиться мати справу всій транспортній інфраструктурі України та АТ «Укрзалізниця» зокрема, вимагають швидких, компетентних рішень з одного боку, та рішучих, професійних дій з іншого. Унікальність ситуації підсилюється необхідністю поєднувати вирішення нагальних поточних завдань (насамперед ремонтно-відновлювальних робіт) з докладанням зусиль щодо комплексних зрушень стратегічного характеру. Розпочалися фундаментальні гео економічні трансформації на європейському континенті з докорінним переформатуванням транспортно-логістичних ланцюгів та особливими вимогами до транспортної інфраструктури. Формується новий погляд на

місце України в європейській транспортній мережі. Набувають практичних обрисів ідеї релокації промислових підприємств, науково-дослідницьких установ, інженерно-технічних центрів, логістичних компаній, тощо. Євроінтеграційний поступ України вивів на першочергові місця порядку денного питання гармонізації технічних, організаційних, економічних, правових, освітніх та багатьох інших стандартів, правил, регламентів, тощо. Визначальним фактором конкурентоспроможності економіки в цілому та її складових (регіональний чи галузевий рівень) стають людські ресурси з їх здатністю до творчості, ініціативності, підприємництва. Реформування галузі залізничного транспорту, яке з різним ступенем інтенсивності та успішності відбувається останніми роками, передбачає оптимізацію основних та допоміжних технологічних процесів та вимагає докорінного оновлення її основного капіталу. Залучення інвестицій (внутрішніх, зовнішніх), зняття перешкод для інноваційних рішень, вивільнення творчого потенціалу в середовищі середнього та малого бізнесу – необхідні умови успішності започаткованих реформаційних процесів. Чинне законодавство України, хоч і з деякими застереженнями, формує досить непоганий комплекс можливостей для втілення в життя сміливих задумів в таких площинах як інвестиційна та інноваційна діяльність. Нормативно-правове забезпечення функціонування залізничного транспорту дозволяє знаходити прийнятні варіанти та механізми взаємодії з вітчизняною бізнес-спільнотою, іноземними інвесторами та партнерами в частині ефективного використання виробничо-технічних, інфраструктурних, логістичних можливостей АТ «Укрзалізниця». Очевидним орієнтиром майбутньої інвестиційної політики держави в галузі залізничного транспорту має стати так звана Берлінська декларація «Залізничні вантажні коридори: майбутнє

залізничних вантажоперевезень в Європі» (Ministerial Declaration «Rail Freight Corridors: The Future of Rail Freight in Europe». Berlin, 21 September 2020). В цій декларації наголошено на необхідності розвивати залізничні вантажні коридори (RFC – *Rail Freight Corridors*), а Україна має безпосередній вихід до двох з них на прикордонній залізничній станції Чоп регіональної філії «Львівська залізниця» АТ «Укрзалізниця» (далі – станція Чоп). Серед іншого акценти в декларації зроблені на повній екологічній чистоті залізничних перевезень, управлінні та розподілі пропускної спроможності, автоматизації транспортних процесів та відповідному інформаційному забезпеченні.

Каталізатором активізації інноваційних процесів на залізничному транспорті, покращення інвестиційної привабливості, швидшої адаптації до загальноєвропейських технологічних, операційних, інформаційних вимог можуть стати індустріальні парки. Принциповими умовами досягнення такої мети є: глибоке опрацювання концептуальних основ створення індустріального парку; виважений вибір місця розташування; ретельне обґрунтування його спеціалізації; зацікавленість структурних підрозділів; а також всебічне сприяння керівництва АТ «Укрзалізниця». Підприємницька спільнота України схвально сприймає ідею створення мережі індустріальних парків, вбачаючи в них ефективний інструмент швидкого залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій та сприяння реалізації сміливих інноваційних задумів. Наявна законодавча база дозволяє розробити та реалізувати концепцію створення спеціалізованого індустріального парку в АТ «Укрзалізниця» як пілотного проекту, що здатен об'єднати виробничо-інфраструктурний та логістичний потенціали для досягнення принципових зрушень на краще в інвестиційній привабливості, технологічній здатності долати

перешкоди, інноваційній спроможності стати важливою та рівноправною частиною загальноєвропейської транспортної системи.

Існування значної кількості виведених з експлуатації виробничих об'єктів, непрофільних будівель та споруд, а також не завантажених земельних ділянок в межах залізничних станцій дають змогу провести результативний пошук локації для розташування індустріального парку з урахуванням вимог як чинного законодавства так і визначених концепцією пріоритетів його спеціалізації. Успішна реалізація пілотного проекту може розглядатися як стимул розгортання мережі індустріальних парків на базі територій великих залізничних вузлів. Потреби АТ «Укрзалізниця», які можуть бути задоволені через механізм функціонування індустріального парку різноманітні, включно з такими позиціями, виробництво яких в Україні на теперішній час відсутне. Це зокрема стосується: засобів механізації трудомістких процесів; систем діагностики та контролю за безпекою руху; розробки матеріалів і конструкцій для організації швидкісного руху; розробки та впровадження локальних проектів альтернативної енергогенерації та енергоефективності. Цей перелік може бути суттєво розширеним відповідно до вимог докорінної модернізації транспортної інфраструктури на інноваційних засадах, а також в контексті активізації міжнародних інтеграційних процесів.

Які переваги матиме АТ «Укрзалізниця» від створення мережі індустріальних парків? По-перше, отримає підготовлені промислові майданчики з інвестиційними стимулами та спрощеним регуляторним режимом. По-друге, з'явиться можливість вивільнити потенціал вітчизняного малого і середнього бізнесу за багатьма напрямками реалізації інноваційних ідей. По-третє, індустріальні парки здатні

суттєво покращити інвестиційну привабливість залізничного транспорту України для іноземних інвесторів, в тому числі і для невеликих, але авторитетних спеціалізованих європейських компаній. По-четверте, парки дадуть можливість залучити також дешеві й довгі кредитні кошти шляхом проектного фінансування. Для реалізації пілотного проекту створення індустріального парку в АТ «Укрзалізниця» вважаємо доцільним зосередитися на станції Чоп. Вибір локації обумовлений наступними чинниками: 1) Закарпатська область відноситься до тилкових і відносно безпечних регіонів України; 2) саме цей статус є цілком зрозумілим та привабливим для вітчизняного бізнесу з точки зору напрямків релокації виробничих потужностей.